

Ανάθεση και Εκτέλεση Δημοσίων Συμβάσεων,
Προμηθειών και Γενικών Υπηρεσιών
(μετά την ισχύ του Ν. 4412/2016)

Γενικοί Κανόνες Εκτέλεσης της Σύμβασης
Πέμπτη 17 Μαΐου 2018

Εισηγητής: Γεώργιος Περδικάκης
Πολιτικός Μηχανικός
Πρώην Υπάλληλος Υπουργείου Εσωτερικών

Γενικοί κανόνες εκτέλεσης της σύμβασης

Άρθρα 129 έως 133

- **Εφαρμοστέα νομοθεσία κατά την εκτέλεση της σύμβασης**
 - **Όροι εκτέλεσης της σύμβασης**
 - **Υπεργολαβία (νομική φύση, υποχρεώσεις του αναδόχου, επαλήθευση λόγων αποκλεισμού)**
 - **Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους / Έννοια «ουσιώδους τροποποίησης» της σύμβασης**
 - **Δικαίωμα μονομερούς λύσης της σύμβασης**
-

Γενικοί Κανόνες εκτέλεσης της σύμβασης (Άρθρο 129)

- Στην εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εφαρμόζονται (αρ. 129):
 - Οι διατάξεις του ν.4412/2016,
 - Οι όροι της σύμβασης και
 - Συμπληρωματικά ο **Αστικός Κώδικας**

Γενικοί κανόνες εκτέλεσης της σύμβασης (Άρθρο 130)

Ειδικοί όροι εκτέλεσης της σύμβασης (αρ. 130)

• Η αναθέτουσα αρχή επιβάλλει στον ανάδοχο να τηρεί το περιβαλλοντικό, κοινωνικοασφαλιστικό και εργατικό δίκαιο (Οριζόντια ρήτρα του αρ. 18 παρ. 2)

«2. Κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α'. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους».

→ **Ειδικά στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας ή φύλαξης, επιπρό-σθετος υποχρεωτικός όρος** περί αναγραφής στην υπογραφείσα σύμβαση:

α) των στοιχείων του αρ. 68 παρ. 1 περ. α' έως στ' του ν. 3863/2010*:

ήτοι, αριθμός εργαζομένων, ημέρες/ώρες εργασίας, συλλογική σύμβαση εργασίας, ύψος του προϋπολογισμού ποσού για τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων, ύψος ασφαλιστικών εισφορών, τ.μ. καθαρισμού ανά άτομο

β) του ειδικού όρου της παρ. 3 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010*: εφαρμογή των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και περί υγείας και ασφάλειας εργαζομένων και πρόληψης επαγγελματικού κινδύνου

* Όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Γενικοί κανόνες εκτέλεσης της σύμβασης (Άρθρο 130)

→στις συμβάσεις προμηθειών προϊόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2939/2001, περιλαμβάνεται ο όρος ότι ο ανάδοχος υποχρεούται κατά την υπογραφή της σύμβασης και καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης να τηρεί τις υποχρεώσεις των παραγράφων 2 και 11 του άρθρου 4β ή και της παρ. 1 του άρθρου 12 ή και της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν.2939/2001. Η τήρηση των υποχρεώσεων ελέγχεται από την αναθέτουσα αρχή μέσω του αρχείου δημοσιοποίησης εγγεγραμμένων παραγωγών στο Εθνικό Μητρώο Παραγωγών (ΕΜΠΑ)

- Άλλως --> άκυρη η σύμβαση & απόρριψη της δαπάνης πληρωμής
- Οι αναθέτουσες αρχές **μπορούν** να επιβάλλουν και άλλους **ειδικούς όρους** σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης, υπό την **προϋπόθεση** ότι συνδέονται με το **αντικείμενο** της σύμβασης, **επισημαίνονται** στην **προκήρυξη** διαγωνισμού ή στα **έγγραφα της σύμβασης**. Οι εν λόγω όροι μπορούν να περιλαμβάνουν **οικονομικές, περιβαλλοντικές, κοινωνικές** παραμέτρους ή παραμέτρους που αφορούν την **καινοτομία** και την **απασχόληση**.
- Οι **κοινωνικές παράμετροι** αφορούν **κυρίως**:
 - ο την απασχόληση εργαζομένων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες
 - ο τη διευκόλυνση της κοινωνικής ή/και εργασιακής ένταξης ατόμων που προέρχονται από ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού,
 - ο την καταπολέμηση των διακρίσεων
 - ο την προαγωγή της ισότητας ανδρών και γυναικών.

ΒΙΒΛΙΟ Ι- ΜΕΡΟΣ Β' – ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι – ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ
Υπεργολαβία (Άρθρο 131)

(άρθρο 71 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

• Κατευθυντήρια Οδηγία 10 της ΕΑΑΔΗΣΥ (προ του ν. 4412/2016) “Θέματα που ανακύπτουν κατά τη χρήση της υπεργολαβίας και όροι εφαρμογής της”

• **Έννοια σύμβασης υπεργολαβίας:** σύμβαση μίσθωσης έργου, εξ επαχθούς αιτίας, με την οποία ο ανάδοχος σύμβασης αναλαμβάνει νομικές δεσμεύσεις έναντι άλλων τρίτων (Ν.Π. ή Φ.Π), μη συνδεόμενων με τον εργοδότη με νομικό δεσμό, και με σκοπό την εκτέλεση μέρους της σύμβασης από αυτούς (τους τρίτους)

- Συμβατική σχέση μεταξύ αναδόχου σύμβασης (εργολάβου) – εργοδότη
- Συμβατική σχέση μεταξύ εργολάβου (ανάδοχος) – υπεργολάβου (681 επ ΑΚ)
- Ο ανάδοχος (εργολάβος) παραμένει μόνος υπεύθυνος έναντι του εργοδότη για την εκτέλεση της σύμβασης (ακόμα και για το εκτελούμενο από τον υπεργολάβο τμήμα της)

• **Διάκριση:**

- α) υπεργολάβου από προμηθευτή δημόσιας σύμβασης
- β) υπεργολαβίας από υποκατάσταση τρίτου
- γ) υπεργολαβίας από δάνεια εμπειρία

ΒΙΒΛΙΟ Ι- ΜΕΡΟΣ Β' – ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι – ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ
Υπεργολαβία (Άρθρο 131)
(συνέχεια)

- Τήρηση της οριζόντιας ρήτρας του αρ. 18 παρ. 2 και από τους υπεργολάβους υπόκειται στην παρακολούθηση / έλεγχο των αρμόδιων εθνικών αρχών (παρ. 1)
- Για πρώτη φορά, δυνατότητα της α.α. για πρόβλεψη απευθείας πληρωμής του υπεργολάβου από την ίδια (καινοτομία Οδηγίας 2014/24/ΕΕ – ενίσχυση συμμετοχής ΜΜΕ) (παρ. 2):
 - στη διακριτική ευχέρεια της α.α.
 - κατόπιν αιτήματος του υπεργολάβου
 - εφόσον η φύση της σύμβασης το επιτρέπει
- Στην ως άνω περίπτωση, προβλέπονται στα έγγραφα της σύμβασης:
 - η δυνατότητα απευθείας πληρωμής του υπεργολάβου
 - οι ειδικότεροι όροι/ρυθμίσεις πληρωμής
 - ο μηχανισμός έγερσης αντιρρήσεων, εκ μέρους του αναδόχου, για αδικαιολόγητες πληρωμές της α.α. προς τον υπεργολάβο
- **ΠΡΟΣΟΧΗ!** Για τις παρ. 1 και 2, η ευθύνη του αναδόχου (έναντι της α.α.) δεν αίρεται (παρ. 3)

ΒΙΒΛΙΟ Ι- ΜΕΡΟΣ Β' – ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι – ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ
Υπεργολαβία (Άρθρο 131)
(συνέχεια)

• **Υποχρεώσεις του αναδόχου μετά την ανάθεση της σύμβασης και το αργότερο κατά την έναρξη της εκτέλεσης (παρ. 4 εδάφια α' , β' και γ')**:

- Εφαρμόζεται για συμβάσεις **έργων** και όσον αφορά στις **υπηρεσίες** που πρόκειται να παρασχεθούν σε εγκαταστάσεις υπό την άμεση εποπτεία της α.α.

- **Δεν** αφορά σε **προμηθευτές** στο πλαίσιο των εν λόγω συμβάσεων έργων ή υπηρεσιών

1η) **Ενημέρωση της α.α.:** αναφέρει στην α.α. το όνομα, τα στοιχεία επικοινωνίας και τους νόμιμους εκπροσώπους των υπεργολάβων

[--> προσοχή: αρ. 58 του ν. 4412 – πριν την ανάθεση: τι περιλαμβάνει η προσφορά]

2η) **Γνωστοποίηση στην α.α.:** κάθε αλλαγής των ανωτέρω πληροφοριών, **κατά τη διάρκεια εκτέλεσης** της σύμβασης, καθώς και τις απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με κάθε **νέο υπεργολάβο**, που ο κύριος ανάδοχος χρησιμοποιεί εν συνεχεία στις εν λόγω συμβάσεις

➤ **Επέκταση πεδίου εφαρμογής των ανωτέρω υποχρεώσεων και σε (παρ. 4 εδάφιο δ')**:

α) συμβάσεις προμηθειών & συμβάσεις υπηρεσιών, **πλην** όσων αφορούν υπηρεσίες που θα παρασχεθούν στις εγκαταστάσεις υπό την άμεση εποπτεία της α.α. ή στους προμηθευτές που συμμετέχουν σε συμβάσεις έργων ή υπηρεσιών

β) στους υπεργολάβους των υπεργολάβων σε όλη την αλυσίδα της υπεργολαβίας

ΒΙΒΛΙΟ Ι- ΜΕΡΟΣ Β' – ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι – ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ
Υπεργολαβία (Άρθρο 131)
(συνέχεια)

Έλεγχος της συνδρομής υποχρεωτικών και δυνητικών λόγων αποκλεισμού των άρθρων 73 και 74, ως προς τους υπεργολάβους (παρ. 5):

• **Γενικά είναι στη διακριτική ευχέρεια της α.α. (“μπορεί”)** και στην περίπτωση αυτή, η α.α.:

- α) **απαιτεί** από τον ο.φ. να αντικαταστήσει υπεργολάβο, όταν συντρέχουν **υποχρεωτικοί** λόγοι αποκλεισμού του και
- β) **μπορεί** να απαιτήσει από τον ο.φ. να αντικαταστήσει υπεργολάβο, όταν συντρέχουν **δυνητικοί** λόγοι αποκλεισμού του

• **Υποχρέωση ελέγχου από την α.α. της συνδρομής υποχρεωτικών και δυνητικών λόγων αποκλεισμού ως προς τον υπεργολάβο (παρέκκλιση από τον προηγούμενο κανόνα)** (παρ. 6):

- ο όταν το τμήμα/τμήματα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει ο ανάδοχος σε υπεργολάβο **υπερβαίνει το 30%** συνολικής αξίας της σύμβασης (συμπεριλαμβανομένης και τυχόν τροποποίησής της κατά το άρθρο 132)
- ο Στην περίπτωση αυτή, η α.α. **απαιτεί** από τον ο.φ. να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, όταν συντρέχει στο πρόσωπό του **είτε υποχρεωτικός είτε δυνητικός** λόγος αποκλεισμού

ΒΙΒΛΙΟ Ι- ΜΕΡΟΣ Β' – ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι –ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ
Υπεργολαβία (Άρθρο 131)
(συνέχεια)

Πώς γίνεται η επαλήθευση από την α.α. των λόγων αποκλεισμού ως προς τους υπεργολάβους (παρ. 7):

✓ Χωριστό ΕΕΕΣ για τον υπεργολάβο (για συμβάσεις άνω των ορίων) ή Τ.Ε.Υ.Δ. (για συμβάσεις κάτω των ορίων), εάν ο ο.φ. δηλώσει τους υπεργολάβους **εξαρχής στην προσφορά του** (αρ. 58)

✓ Προσκόμιση απευθείας πιστοποιητικών/λοιπών σχετικών δικαιολογητικών από τους υπεργολάβους, εάν παρουσιάζονται **μετά την ανάθεση της σύμβασης** (κατά την έναρξη εκτέλεσης ή κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης)

•Ειδικά κατά την εκτέλεση συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας ή/και φύλαξης (παρ. 8), εφαρμόζεται και η παρ. 4 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010:

- Ο ανάδοχος υποχρεούται **άμεσα** να γνωστοποιεί **εγγράφως** στην α.α. τα στοιχεία των υπεργολάβων

- Ο ανάδοχος και οι υπεργολάβοι ευθύνονται **αλληλεγγύως και εις ολόκληρον**, έναντι των εργαζομένων, για την καταβολή πάσης φύσεως αποδοχών / ασφαλιστικών εισφορών

Ειδικές ρυθμίσεις για την υπεργολαβία στα δημόσια έργα: Άρθρα 165-166

Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκεια τους (Άρθρο 132)

(άρθρο 72 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

• **Προσαρμογή στη νομολογία του Δ.Ε.Ε.** --> Σκοπός: ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός και η τήρηση των αρχών ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας να διέπουν και το στάδιο της εκτέλεσης

• Οι συμβάσεις και οι συμφωνίες-πλαίσιο **μπορούν** να τροποποιούνται, **ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥΣ**, χωρίς νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης, στις ακόλουθες περιπτώσεις (παρ. 1):

α) Οι τροποποιήσεις προβλέπονται σε σαφείς, ακριβείς και ρητές ρήτρες αναθεώρησης στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης:

- σε αυτές μπορεί να περιλαμβάνονται ρήτρες αναθεώρησης τιμών ή προαιρέσεις
- ανεξαρτήτως χρηματικής αξίας της τροποποίησης
- σαφής αναφορά σε αυτές του αντικειμένου και της φύσης των τροποποιήσεων ή προαιρέσεων και των όρων υπό τους οποίους μπορούν να ενεργοποιηθούν

Προσοχή: οι ρήτρες αυτές δεν πρέπει να προβλέπουν τροποποιήσεις ή προαιρέσεις που ενδέχεται να μεταβάλουν τη συνολική φύση της σύμβασης

Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκεια τους (Άρθρο 132)

(συνέχεια)

β) Για συμπληρωματικά έργα, υπηρεσίες ή αγαθά από τον αρχικό ανάδοχο:

Σωρευτικές προϋποθέσεις:

- κατέστησαν αναγκαία
- δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση και
- τυχόν αλλαγή του αναδόχου:
 - αα) δεν μπορεί να γίνει για **οικονομικούς** ή **τεχνικούς** λόγους, π.χ. απαιτήσεις εναλλαξιμότητας ή διαλειτουργικότητας με τον υφιστάμενο εξοπλισμό, υπηρεσίες ή εγκαταστάσεις που παρασχέθηκαν με την αρχική σύμβαση και
 - ββ) θα συνεπαγόταν **σημαντικά προβλήματα** ή **ουσιαστική επικάλυψη δαπανών** (πχ. “ουσιαστική” πρόκληση περαιτέρω δαπανών) για την α.α.

• ΠΡΟΣΟΧΗ!

- Οποιαδήποτε αύξηση της τιμής **δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50%** της αξίας της αρχικής σύμβασης
- Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η σωρευτική αξία των τροποποιήσεων αυτών **δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50%** της αξίας της αρχικής σύμβασης
- Οι επακόλουθες τροποποιήσεις **δεν πρέπει να αποσκοπούν** στην αποφυγή εφαρμογής του Βιβλίου Ι

Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκεια τους (Άρθρο 132)

(συνέχεια)

γ) Όταν συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε λόγω περιστάσεων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από μια επιμελή α.α.

ββ) η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης

γγ) οποιαδήποτε αύξηση της τιμής δεν υπερβαίνει το 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας πλαίσιο

- Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η σωρευτική αξία των τροποποιήσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης
- Οι επακόλουθες τροποποιήσεις δεν πρέπει να αποσκοπούν στην αποφυγή εφαρμογής του Βιβλίου Ι

Οι αναθέτουσες αρχές που τροποποιούν μία σύμβαση στις περιπτώσεις των περιπτώσεων β΄ και γ΄ δημοσιεύουν σχετική γνωστοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ένωσης. (Για συμβάσεις άνω των ορίων)

Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκεια τους (Άρθρο 132)

(συνέχεια)

δ) Υποκατάσταση αρχικού αναδόχου από νέο ανάδοχο, συνεπεία:

αα) ρητής ρήτρας αναθεώρησης ή προαίρεσης (*σύμφωνης με τα αναφερόμενα στην προαναφερόμενη υπό α' περίπτωση*),

ββ) ολικής ή μερικής διαδοχής του αρχικού αναδόχου από άλλον ο.φ., λόγω εταιρικής αναδιάρθρωσης (πχ. εξαγορά, απορρόφηση, συγχώνευση, πτωχευτικές διαδικασίες)

Και υπό τον όρο ότι: η διαδοχή δεν συνεπάγεται άλλες ουσιώδεις τροποποιήσεις και δεν έχει σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής διατάξεων του Βιβλίου Ι

Προσοχή: Ο διάδοχος πρέπει να πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που καθορίστηκαν αρχικά (στα έγγραφα της σύμβασης)

ή

γγ) όταν η α.α. αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις του αναδόχου έναντι των υπεργολάβων του

Ειδικές ρυθμίσεις για υποκατάσταση:

- ο άρθρο 164 για συμβάσεις **έργων**
- ο άρθρο 195 για συμβάσεις **μελετών**

Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκεια τους (Άρθρο 132)

(συνέχεια)

ε) Όταν οι τροποποιήσεις της σύμβασης, ανεξαρτήτως της αξίας τους, δεν είναι ουσιώδεις:

Ουσιώδης τροποποίηση κατά τη διάρκεια της σύμβασης = την καθιστά ουσιωδώς διαφορετική από την αρχικώς συναφθείσα, ως προς τον χαρακτήρα της (παρ. 4)

ΠΟΤΕ Η ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΟΥΣΙΩΔΗΣ (παρ. 4):

αα) όταν εισάγει όρους που, εάν είχαν αποτελέσει μέρος της αρχικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης, θα είχαν επιτρέψει τη **συμμετοχή διαφορετικών υποψηφίων** από αυτούς που επιλέχθηκαν αρχικώς ή **στην αποδοχή άλλης προσφοράς** από εκείνη που επελέγη αρχικώς ή θα προσέλκυαν **και άλλους συμμετέχοντες** στη διαδικασία σύναψης σύμβασης **ή /και**

ββ) όταν αλλάζει την **οικονομική ισορροπία** της σύμβασης υπέρ του αναδόχου, κατά τρόπο που δεν προβλεπόταν στην αρχική σύμβαση **ή /και**

γγ) όταν **επεκτείνει σημαντικά το αντικείμενο** της σύμβασης **ή /και**

δδ) όταν νέος ανάδοχος υποκαθιστά εκείνον στον οποίο είχε ανατεθεί αρχικώς η σύμβαση **σε περιπτώσεις διαφορετικές** από αυτές της περ. δ` της παρ. 1 του άρθρου 132 [**περ. δ) «Υποκατάσταση αρχικού αναδόχου από νέο ανάδοχο» στην προηγούμενη διαφάνεια**]

Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκεια τους (Άρθρο 132)

(συνέχεια)

ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ (παρ. 2):

Συμβάσεις μπορούν να τροποποιούνται:

- χωρίς νέα διαδικασία ανάθεσης
- και χωρίς επαλήθευση των προϋποθέσεων της “ουσιώδους τροποποίησης” (κατά την παρ. 4),

ΕΦΟΣΟΝ:

Η αξία της τροποποίησης είναι **κατώτερη, αμφότερων των ακόλουθων τιμών:**

- α) των **κοινοτικών ορίων** (των κατώτατων ορίων του άρθρου 5) και
- β) για μεν συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών του **10 %** της αξίας της αρχικής σύμβασης, για δε συμβάσεις έργων του **15%** της αξίας της αρχικής σύμβασης

Προσοχή:

- Η τροποποίηση δεν μπορεί να μεταβάλει τη συνολική φύση της σύμβασης
- Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η αξία τους υπολογίζεται βάσει της καθαρής σωρευτικής αξίας αυτών

Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκεια τους (Άρθρο 132)

(συνέχεια)

• **ΠΟΤΕ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΝΕΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΑΨΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ** για τροποποιήσεις διατάξεων σύμβασης κατά τη διάρκειά της:

○ **Εάν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις** (ως αναφέρθηκαν ανωτέρω):

- των περιπτώσεων α' έως ε',

- καθώς και του γενικού κανόνα (της παρ. 2)

• **ΝΕΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ** ή **τυχόν συνδρομή των προϋποθέσεων του αρ. 32** για την προσφυγή στη διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης

• **Ειδικές ρυθμίσεις για τροποποίηση συμβάσεων:**

- άρθρο **156** κατά την εκτέλεση συμβάσεων **έργων**

- άρθρο **186** κατά την εκτέλεση συμβάσεων **μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών**

- άρθρο **201** κατά την εκτέλεση συμβάσεων **προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών** προκειμένου να λάβει χώρα τροποποίηση σύμβασης, απαιτείται γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου

Δικαίωμα μονομερούς λύσης της σύμβασης (Άρθρο 133)

(άρθρο 73 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

• Οι αναθέτουσες αρχές **μπορούν να καταγγέλλουν** μια δημόσια σύμβαση κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, εφόσον:

α) η σύμβαση έχει υποστεί **ουσιώδη τροποποίηση**, που θα απαιτούσε νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης δυνάμει του άρθρου 132*,

β) ο ανάδοχος, **κατά το χρόνο της ανάθεσης της σύμβασης**, τελούσε σε μια από τις **καταστάσεις που αναφέρονται στην παρ. 1 άρθρο 73**** και, ως εκ τούτου, θα έπρεπε να έχει αποκλειστεί από τη διαδικασία της σύναψης σύμβασης,

γ) η σύμβαση **δεν έπρεπε να ανατεθεί** στον ανάδοχο λόγω **σοβαρής παραβίασης των υποχρεώσεων που υπέχει** από τις Συνθήκες και την Οδηγία 2014/24/ΕΕ, η οποία έχει αναγνωριστεί με απόφαση του Δικαστηρίου της Ένωσης στο πλαίσιο διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ.

• Οι αναθέτουσες αρχές, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζουν οι κείμενες διατάξεις, καταγγέλλουν υποχρεωτικά μια δημόσια σύμβαση κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, εφόσον συντρέχει η περίπτωση της παρ. 5 ή της παρ. 7, άρθρο 68, ν. 3863/2010

*Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους, ** Λόγοι αποκλεισμού, *** Άρθρο 68-Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών